

СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ДИМИТРИЈЕ – МИТРОВАН

8. нов./26. октобар

На јутрењу Јеванђ. Мт. 10,16-22; На лит. Послан. Јеврејима 12,6-13 и 25-27; 2. Посланица Тимотеју 2,1-19

Јев по Јовану 15,27-16,2 и Јеванђ по Матеју 8,23-27

Свети Димитрије се родио у Солуну од благородних и благочестивих родитеља који дуго немаху деце. Измољен од Бога, Димитрије би са великом пажњом однегован и васпитан. Постављајући га за војводу христорборни цар Максимијан му препоручи да гони и истребљује хришћане у Солуну. Димитрије не само да га не послуша него исповедаше Господа Исуса Христа. И пред огорченим царем Димитрије јавно исповеди своју веру и изболми царско идолопоклонство. Разјарени цар га потом баци у тамницу. Ис тамнице Димитрије нареди слугала да продају и разделе сиротини његово имање а он се радосно спреми да пострада за веру хришћанску. Целати га најоше у тамници погруженог у молитву и избодоше копљима. Ис тела страдалног Димитрија по погребенију потече целебно миро, којим се многи излечише, те ту подигоше цркву па потом и нову – већу. Када цар Јустинијан хтеде пренети ове целебне мошти у Цариград искочише искре и чу се глас: *”станите, и не дирајте”*. Као заштитник Солуна св. Димитрије се много пута јављао и спасавао Солун од претећих беда.

На литургији у спомен св. Димитрија врши се и спомен и на земљотрес у Цариграду 740. год који је прекинут милошћу Божијом, а заштитничким молитвама Пресвете Богородице и св. Димитрија којима се страдални народ молитвено обраћао. Зато се на литургији поје и тропар тросу – земљотресу, читају се по два дела из Апостола и Јеванђеља.

Сутрадан по Митровдану прославља се спомен на Нестора, који се спомиње у тропару св. Димитрију, Божјом помоћу и благословом заточеног Димитрија Солунског Нестор је савладао паганског голејата – дива Лија од кога многи хришћани пострадаше.

НЕДЕЉА 22. ПО ДУХОВИМА

9. нов./27. окт

Глас 5. На јутр. Јеванђ. васк. 11. (Јн. 21,15-25). На лит. ап. 215. (Гал. 6,11-18); Јеванђ. Лк. зч. 83. (16,19-31).

На бденију у суботу чујемо из Васкрсног Јеванђеља трократно питање Христово Симону названом Петар: *”Симоне Јонин љубиш ли ме више него ови?”* И три пута одговара Васкрслем Господу Петар, који Га се у ноћи по Распећу три пута одрекао речима: *”Госјоде Ти све знаш, јш знаш да је волим”*. Рече му Исус: *”Најасај овце моје”*. Позвавши га овим речима на апостолску службу Васкрсли Господ објави да је разумео Петров пад и покајање и да му са љубављу поверава страдалнички крстоносни и апостолски пут.

Својима у Галатији (данашња Турска) некада одан Закону и законском поимању Бога, а сада Божјим провиђењем Христу одани ап. Павле поручује да прихвате *”нову швар”*, а упућује их да оставе законе о потреби обрезвања и оне који их на то наводе. Указује им на то да старозаветни чин исказивања привржености Богу обрезвањем губи смисао Христовим доласком у свет, и да је обрезивање само видљиви знак заштите од гоњења. Тврдокорни, Законом оријентисани Јевреји, гоњачу хришћане као узурпаторе стаозаветних Закона. Павле, иако као ревноатељ закона обрезан, истиче да оно чиме се он хвали је Крст Господа нашега Исуса Христа. Ово је за и све нас важна а порука: угледати се на Христа и на Крст Његов, који свако од нас носи према мери свога раста. Често када је крст у питању, ми испољавамо слабост, тежећи за лагодностима живота. Знајмо да Бог нама руководи, и допушта онолико потешкоћа колико је потребно за стицање мира и спокоја Божјег. Ова Посланица је и данас актуелна јер се догађа у нашој Цркви да се самовицијативно утврђују *”некакви обичаји од старина”, “правила”* и *”форме”* који немају ништа заједничко са Црквом Христовом. Слушајмо оце Цркве који служе у име Христово, а нас уче и упућују.

Из св. Јеванђеља на овонедељној литургији слушамо одломак из Јеванђеља по Луки (16,19-31) о богатом човеку који је живео у обиљу и веселу по цео дан док је пред његовим врагима лежао болестан и сиромашан Лазар сав у ранама. *”...кад умрије сиромаш однесеће га анђели у наручје Авраамова.”* А по смрти богаташ из пакла виде Лазара у наручју Авраамова што ће рећи на сигурном и добром и завапи богаташ за милошћу али чу одговор Авраама: *”Синко, сједи се да си јш примио добра своја у живоју своје, а шако и Лазар зла; сада пак он се шеша, а јш се мучиш.”* На молбу богаташа да неко из мртвих посведочи његовој браћи где је он, да не допадне и они истих мука Авраам одговора: *”Ако не слушају Мојсеја и пророке, ако неко и из мртвих васкрсне, неће се уверијш.”* И ова прича симболично сведочи да Нови Завет из Старога Завета исходи – проистиче.

НЕДЕЉА 23. ПО ДУХОВИМА

26/13. окт.

Глас 6. На јутр. Јеванђ. васкрс. 1. (Мт. 28,16-20). На лит. ап. 220. (Еф. 2,4-10); Јеванђ. Лк. зч. 38. (8,26-39)

На јутрењу слушамо из 1. Васкрсног Јеванђеља о Вознесењу Васкрслог Господа који објави: *”Даде ми се свака власт на небу и на земљи. Идијте, дакле, и научијте све народе крстијети их у име Оца и Сина и Свјећога Духа,”* и обећа да је са свима нама у све дане до свршетка века.

Преко своје Посланице Ефесцима св. ап. Павле нас упозорава да смо *”блаодоаћу сјасени кроз вјеру”*, и да је то дар Божији. Божија одлука да подигне пали и заблудели свет је слободна и ничим условљена. Не долази Бог у свет зато што је човек пао, то би била нека условљеност, то би био неки бог кога ми стварамо, већ Бог слободно долази у свет по својој слободној, љубавној, предвечној одлуци. Не може свет и законитости створеног света условљавати Божије деловање у свету. Поручује нам, такође, да се ни делима не можемо спасавати и да грешимо уколико мислимо да се само делом долази до Господа; сам подвиг ништа не значи. Сам подвиг би значао да ми сопственим енергијама, трудовима и подвизима долазимо до Бога. То би опет био неки бог кога смо ми у уобразиљи створили. Тиме се не обезначаје хришћански подвиг, напротив и сам апостол упућује на то да сваки подвиг треба бити под духовним и литургијским надзором. У литургији смо стално позивани на подвиге и уздржања, али ако се тиме хвалимо, а друге омаловажавамо, ето негације подвига, зато нас Павле учи, благодаћу Божијом добијајмо спасење, не подвизима.

Из св. Јеванђеља на литургији слушамо о доласку Исуса, за време земаљског проповедања, у *”земљу гадаринску која је према Галилеји”*. Први који Га среће је човек опседнут демонима који га обузимаше дуго времена те живљаше у гробовима и ходаше необучен и везиваше га ланцима. Демони из човека препознаше Сина Божјег и мољаху Га да их не шаље у бездан. Подивљале свиње у које заповеди да оду демони, журнуше у језеро и утопише се. Свињари објавише догађај по земљи гадаринској, становници, мада видеше исцелење човека, захтеваше од Исуса да оде од њих. Уплашени и материјално оштећени народ из земље гадаринске није могао да прихвати чудо исцелења и није био спреман за реч Господњу.

САБОР СВЕТОГ АРХАНЂЕЛА МИХАИЛА – АРАНЂЕЛОВАН

21/8. новембар

На вечерњи Јев по Матеју 13,24-30; 36-43. На мургији: Посланица Јеврејима 2,2-10 и Јев по Луки 10,16-21

Овога дана се литургијски прослављају св. Архистратиг Михаило и остали анђели Божији. Они су били празновани од људи још из дубоке старине али се то празновање често претварало у обожавање. Зато је Лаодикијски помесни сабор својим правилом одбацио поклоњење анђелима као боговима и установи правило поштовања анђела. У књизи *”о небеској Јерархији”* св. Дионисије Ареополит, ученик ап. Павла описао је девет чинова анђела и они се и у химнама на богослужењу помињу као: шестокрили серафими, многооки херувими и богоносни престоли, господства, силе и власти, начала, арханђели и анђели. Међу анђелима влада савршена послушност нижих чинова вишим, и свих укупно вољи Божијој. Сваки народ и сваки хришћанин има свога анђела. Треба се увек сећати да ма шта чиним, јавно или тајно, чинимо то у присуству свог анђела. Анђели непрекидно опште са овим светом.